

DCA - NATIONALT CENTER FOR FØDEVARER OG JORDBRUG
AARHUS UNIVERSITET

Fødevarestyrelsen

Hørings svar over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (j.nr. 2012-15-2301-01108)

DCA - Nationalt Center for
Fødevarer og Jordbrug

Dato: 23. januar 2013

Direkte tlf.: 8715 7685
E-mail:
susanne.elmholt@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103
Reference: sel

Side 1/3

DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug har haft ovenstående forslag til lovændring i høring.

Vi kan bekræfte det skitserede forløb med hensyn til den hidtidige forskningsaktivitet ved Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus universitet.

Vi kan desuden oplyse, at baggrunden for forskningsaktiviteten var, at der har været rejst tvivl om, hvorvidt udegående svin optager vand om natten i frostvejr. Det blev derfor valgt at undersøge døgnrytmen i drikkeadfærden hos den gruppe af udesvin, der har det største væskebehov, nemlig de færende og diegivende søer. Som anført i høringsbrevet viste undersøgelsen, at denne gruppe af svin uanset vejrlig optog 25-30 % af deres daglige vandoptag i det tidsrum (kl. 20 til kl. 8), hvor vandet i perioder med frost kan være frosset til, hvis sidste daglige vandtildeling sker inden for almindelig arbejdstid. Det natlige vandoptag var gennemsnitlig 6,4 L/so, og dækkede således størstedelen af det væsketab, der forventes for diegivende søer i samme tidsrum. En diegivende so med 12 grise vil på dag 10 i laktationen afgive ca. 5 L væske i mælken til grisene i løbet af 12 timer (Theil et al., 2002, Acta Agric. Scand. A 54(4): 221-232), idet diegivninger med mælkenedlægning er jævnt fordelt over døgnnet (Spinka et al., 2000, Appl. Anim. Behav. Sci. 70: 99-114). Hertil vil en so på 250 kg miste 0,8 – 1,5 L væske ved fordampning (Indretning af stalde til svin, 1993; Pedersen & Sällvik, 2002, 4th Report of working group on Climatization of Animal Houses, CIGR, 45pp), og endelig vil der være et mindre væsketab pga. urinproduktionen, om end denne vil være lav i nattetimerne.

Som det nævnes i høringsbrevet og bemærkningerne til lovforslaget giver kortlægningen af drikkeadfærden ikke baggrund for at udtale sig om svins behov for vand om natten, deres evne til at tilpasse sig mindre gunstige forhold og de velfærdsmæssige konsekvenser af manglende adgang til vand. Den gode overensstemmelse mellem det natlige optag og det forventede væsketab antyder dog, at væskeindtaget var reguleret af den fysiologiske væskebalance, og at regulering af denne havde høj prioritet også set i forhold til en uafbrudt hvileadfærd og undgåelse af lave temperaturer.

Udtrykt i forhold til kropsvægten vil forhindring af et natligt væskeoptag (12 timer) på 6,4 L udgøre et væsketab på ca. 2,6 % for en so på 250 kg. Sammenhængen mellem væskeunderskuddets størrelse og graden af reduceret velfærd kendes ikke for svin. Hos mennesker betegnes et væskeunderskud på over 2 % af kropsvægten som mild dehydrering, hvor begyndende tegn på forringelse af fysisk præstationsevne, kognitive evner og humør kan optræde (Popkin et al., 2010, Nutrition Reviews, 68 (8): 439-458). Der kan derfor være tale om, at forhindret natligt vandoptag er problematisk for farende og diegivende søers velfærd, men der mangler afklaring af, hvorvidt det er til væsentlig ulempe for svin.

I relation til problemstillingen vedrørende væskebehovet for andre aldersgrupper, som nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, kan vi oplyse, at væsketabet pga. fordampning (minimums væsketabet) i tidsrummet fra kl. 20 til kl. 8 for en ikke diegivende so på 200 kg kun vil være 0,7-1,2 L svarende til 0,3-0,6 % af kropsvægten. For grise i vækst, der dog relativt sjældent holdes på friland, vil væsketabet pga. fordampning i tidsrummet fra kl. 20 til kl. 8 være 0,2-0,5 L for en gris på 10 kg (mindst 2,4 % af kropsvægten), 0,3-0,7 L for en gris på 30 kg (mindst 1,1 % af kropsvægten), og 0,6-1,1 L for en gris på 100 kg (mindst 0,6 % af kropsvægten) (Indretning af stalde til svin, 1993; Pedersen & Sällvik, 2002, 4th Report of working group on Climatization of Animal Houses, CIGR, 45pp). Umiddelbart forventes et væskeunderskud på op til ca. 1 % ikke at være til væsentlig ulempe for slagtesvin.

Vi kan desuden bekræfte, at der er aftalt yderligere udredning af forhold omkring svins behov for at optage vand om natten under aftalen mellem Aarhus Universitet og Fødevareministeriet om udførelse af forskningsbaseret myndighedsbetjening m.v. ved Aarhus Universitet, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, 2013-2016. På den baggrund vil det være relevant at forlænge revisionsperioden i lovens § 18 a med 2 år.

I løbet af de nærmeste uger vil det i henhold til aftalen blive defineret, hvilke aspekter der vil indgå i udredningen. Dette vil ske i en dialog mellem AU/DCA og FVST.

Foruden de faglige bemærkninger har vi en enkelt lille, redaktionel rettelse til bemærkningerne til lovforslaget, idet "Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (DCA)" bør rettes til "DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug".

Svaret er udarbejdet af temakoordinator for husdyr, seniorforsker Karin Hjelholt Jensen, seniorforsker Peter Kappel Theil, projektforsker Heidi Mai-Lis Andersen, sektionsleder Lene Munksgaard og institutleder Klaus Lønne Ingvarsen, alle Institut for Husdyrvidenskab.

Med venlig hilsen

Susanne Elmholt
Seniorforsker, koordinator for myndighedsrådgivning

16. januar 2013

Att.: Dorte Lene Schrøder Petersen
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin.

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra Fødevarestyrelsen dateret d. 21. december 2012 vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (J.nr.: 2012-15-2301-01108).

Ad § 12

Det Dyreetiske Råd har ingen bemærkninger til den ændrede formulering.

Ad § 18 a

Det Dyreetiske Råd har tidligere været hørt i forbindelse med revisionskravet i § 18 a i lov om udendørs hold af svin. I 2008 og 2010 havde Rådet ingen bemærkninger til hhv. tilsluttede Rådet sig forslagene om at ophæve revisionsbestemmelsen (høringssvar af hhv. 18. december 2008 og 10. februar 2010). Rådet bakkede således op om det gældende krav i § 12. Ved høringen i 2012 var der iværksat forskning, hvor forventningen var, at resultaterne kunne bidrage til en revision af § 12, men resultaterne var forsinkede. Her udtalte Rådet flg. (høringssvar af 8. marts 2012):

”Så vidt Det Dyreetiske Råd forstår, tyder erfaringer på, at kravet om fri adgang til drikkevand jf. § 12 ikke i praksis giver anledning til alvorlige problemer. Samtidig forstår Rådet, at en ændring af kravet i § 12 kan være vanskelig at gennemføre pga. EU-retlige og folkeretlige forpligtelser. Set i lyset heraf finder Rådet, at det er fornuftigt at afvente resultaterne af den igangværende forskning, inden der tages stilling til en evt. revision af kravet. På den baggrund kan Rådet tilslutte sig udkastet.”

Da revisionsbestemmelsen således ikke var blevet ophævet, og forskningen var blevet iværksat, fandt Rådet det rimeligt at afvente resultaterne. Det fremgår af materialet til indeværende høring, at disse resultater nu foreligger, men at de ikke anses for fyldestgørende. Samtidig bemærker Rådet, at de praktiske erfaringer, som beskrevet i høringsmaterialet i indeværende høring, fortsat peger i retning af, at de gældende regler ikke giver anledning til alvorlige problemer i praksis.

Det Dyreetiske Råd mener, at det på nuværende tidspunkt bør overvejes nøje, hvilket yderligere vidensgrundlag der er behov for, herunder nødvendigheden af at iværksætte mere forskning, før en endelig beslutning kan tages. Rådet påpeger i forlængelse heraf, at der altid vil være forskningsmæssige usikkerheder og forhold, der kan undersøges yderligere. Rådet pointerer videre, at evt. yderligere forskning også kan rettes mod videreudvikling af systemerne til at sikre adgang til vand i perioder med frost.

Det fremgår af høringsmaterialet, at Fødevareministeriet forventer, at resultaterne fra et nyt planlagt forskningsprojekt vil danne et fyldestgørende grundlag for en endelig stillingtagen. Hvis denne forskning iværksættes, men resultaterne mod forventning skulle vise sig ikke at give et fyldestgørende grundlag, mener Det Dyreetiske Råd, at revisionskravet bør bortfalde. Rådet minder om, at dette ikke vil hindre, at § 12 kan tages op til revision på et senere tidspunkt, hvis praktiske erfaringer eller forskningen peger på nødvendigheden af dette og muligheden for, at det kan gøres, uden at dyrenes velfærd kompromitteres.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Faglig sekretær

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Det Veterinære Sundhedsråd

Hoering @fvst.dk
dlsp@fvst.dk og jursek@fvst.dk.

J.nr.: 2013-20-08-00087

Den: 15. januar 2013

Deres j.nr.: 2012-15-2301-01108 Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring

Med venlig hilsen

På vegne af Det Veterinære Sundhedsråd

Lissi Vestergaard Karlsen
Dyrlæge
Faglig sekretær for Det Veterinære Sundhedsråd
Sekretariatet for Det Veterinære Sundhedsråd

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Høsterkøb den 12. januar 2013

**Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin
J.nr.2012-15-2301-01108**

Som svar på brev af 21. december 2012 skal DOSO komme med følgende bemærkninger til lovforslaget:

DOSO støtter, at § 12 i lov om udendørs hold af svin fastsætter, at alle svin på over 2 uger skal have permanent adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde, da det er afgørende for svins velfærd, at de altid har adgang til frisk drikkevand.

DOSO anerkender endvidere, at det kan være problematisk for landmænd med svin på friland i praksis at sikre den permanente adgang til vand i perioder med frost om vinteren, og vi er opmærksomme på, at netop denne problematik kan få landmænd til at fravælge at holde svin på friland. Dette vil være både uheldigt og ærgerligt, da udendørs hold af svin netop giver smågrise, slagtesvin og søer langt bedre muligheder for at udøve deres naturlige adfærd i forhold til indendørs svineproduktion. På den baggrund er DOSO enig i forlængelsen af revisionsperioden i § 18a til 2014-2015. DOSO opfordrer dog samtidig til, at der udover undersøgelser af søers vandbehov om natten i perioder med frostvejr, også igangsættes initiativer, der kan udvikle simple og driftsikre vandingsystemer til svin på friland, som også fungerer i perioder med frostvejr.

Med venlig hilsen
DOSO

Peter Møllerup
Formand

Pernille Fraas-Johnsen
Kampagnechef for landbrugsdyr, WSPA

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSBOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Anima, Dansk Dyreværn Århus, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Venner,
Dyreværnet-Værn for Værgeløse Dyr, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel Fyn, Inges Kattehjem, Kattens Værn,
Nyt Hesteliv, Svalen, WSPA
Als og Sundsveds Kattefond,
Danish Friends of Animals, Dankas Animals, Dyrenes Alliance, Dyrenes Stemme, Hestens Værn,
Pindsvinevennerne i Danmark, De Vilde Delfiner

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
hoering@fvst.dk
c.c. dlsp@fvst.dk og jursek@fvst.dk

16. januar 2013
Dok. Nr. D13-9148

Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Dyrenes Beskyttelse arbejder for at sikre alle produktionsdyr den bedst mulige velfærd. Derfor støtter vi ændringsforslaget, der vil gøre det muligt at bruge de næste to år på at få belyst problematikken via det i skrivelsen omtalte udredningsprojekt.

Vi skal opfordre til, at grundlaget for udredningsprojektet gennemarbejdes i samarbejde med centrale aktører indenfor frilandsproduktion af grise.

Det vil sikre dels det bedst mulige projekt, og dels en bred forankring blandt producenter, foreninger og organisationer. Dyrenes Beskyttelse ser derfor frem til en fortsat dialog om dette væsentlige og ikke helt ukomplicerede emne.

Med venlig hilsen

Britta Riis
Direktør

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
DK-2600 Glostrup

Dyreværnsrådet

Den 16. januar 2013
Sagsnr.: 14229

**Fødevarestyrelsens høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (Ændring af revisionsbestemmelse m.v.)
- Der henvises til j.nr. 2012-15-2301-01108**

Ved e-mail af 21. december 2012 har Fødevarestyrelsen sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (Ændring af revisionsbestemmelse m.v.) i høring.

Dyreværnsrådet har ingen bemærkninger til lovudkastet.

På rådets vegne

Charlotte Røgild Knudsen
Sekretær

Fødearestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Att.: Dorthe Lene Schrøder Petersen

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin (j. nr.: 2012-15-2301-01108).

Fødearestyrelsen har fremsendt forslag til ændring af ovennævnte lov i høring. Indholdet i forslaget handler om, at lovens § 12, hvoraf det fremgår, at alle svin bortset fra pattegrise under 14 dage altid skal have fri adgang til rent drikkevand, forlænges med to år, dvs. til folketingsåret 2014-15 med henblik på at afdække svins behov for permanent adgang til vand om natten i frostvejr yderligere.

Set i lyset af resultaterne fra det netop afsluttede forsøg, der refereres til i Fødearestyrelsen notat, resultater fra tidligere undersøgelser samt erfaringer fra praksis har Landbrug & Fødevarer, herunder Videncenter for Svineproduktion følgende bemærkninger til forslaget.

Forskningsindsatsen, der skal til for at besvare spørgsmålet omkring svins behov for adgang til drikkevand i nætter med frostvejr, vil blive meget omfangsrig. Fastlæggelse af svinets fysiologiske vandbehov er en meget vanskelig opgave, da mange faktorer har indflydelse på svinets vandbehov heriblandt foderoptagelse, foderets protein- og saltindhold, temperatur, kedsomhed og stress. Dvs. vandindtagelse påvirkes af forhold både i og udenfor svinet og afspejler ikke altid et decideret fysiologisk vandbehov¹. Findes det relevant at forske i svins behov for vand, bør forskningen foregå under kontrollerede forhold og ikke tage udgangspunkt i en problemstilling omkring adgang til frostfrit vand om natten i udendørs sohold.

Søer og grise har en stabil døgnrytme med størst aktivitet i dagstimerne og lille aktivitet om natten. Udtalelse fra AU² lægger endvidere op til, at svin i frostvejr søger komfort og varme inde i hytterne, og opholder sig derfor mindre udendørs i frostvejr end i varmere vejr. En anden undersøgelse foretaget i sommerperioden viste, at søerne i perioden fra midnat til kl. 06 om morgenen optog mellem 0,16 og 0,25 l/so/time³. Disse registreringer viser en meget lille vandoptagelse for diegivende søer om natten, og er foretaget i en varm sommerperiode, hvor det alt andet lige må antages, at vandoptagelsen er større end i vinterperioden. Diegivende søers daglige vandoptagelse er tidligere målt i indendørs systemer. Målingerne viste, at søerne i gennemsnit drak 32 -33 l pr. døgn, og at enkelte søer kunne komme helt op på 50 l pr. døgn². Med en natlig optagelse på omkring 0,2 l/so/time i udendørssystemerne viser dette, at langt den største del af vandoptagelsen sker i dagstimerne.

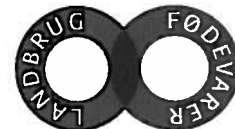
¹ Patience, J.F., 2012. The importance of water in pork production. Anim. Front. 2, 28-35

² Elmholt, S., 2008. Udtalelse vedrørende Evaluering af lov om udendørs hold af svin § 12 (permanent adgang til vand). Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF), Aarhus Universitet

³ Moustsen, V. Aa., 2004. Vandtemperatur og -forbrug i farefolde på fniand. Erfaring nr. 0205. Landsudvalget for Svin, Den rullende Afprøvning.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksportertilsvær.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Videre så sker fodringen, uanset om de diegivende udendørs søer fodres restriktivt eller ad libitum, i dagtimerne, hvorfor den primære vandoptagelse også vil være i dagtimerne, da den største aktivitet og vandoptagelse vil ske i forbindelse med fodringen.

Desuden har svineproducenter på ingen måde interesseret i, at soen ikke får opfyldt behovet for vand. En so, der ikke får tilstrækkelig med vand, æder ikke nok foder, og det går ud over mælkeydelsen med bl.a. en højere pattegrisedødelighed til følge. Derfor vil svineproducenten til enhver tid have incitamentet til at sørge for, at soen optager tilstrækkelig med vand, da det ellers får dyrevelfærds- og produktionsmæssige konsekvenser.

Endvidere er erfaringerne fra de økologiske faremarker, at rigtig hård frost er rigtig svær at håndtere. Derimod viser al erfaring fra praksis, at grise, der er diegivende i frostperioder klarer sig godt i forhold til andre årstider. Grisene vil typisk være mere ens (indenfor kuldsøskende) og have en højere fravænningsvægt. Dette tolkes, som at soens mælkeydelse har været optimal i perioden, og vidner derfor ikke om, at hverken so eller grise har manglet vand/mælk.

Der synes således heller ikke at være dyrevelfærdsmæssige problem, når det gælder om at få sikret svins vandbehov, når de holdes udendørs, selv om de ikke har adgang til permanent vand i 24 timer, når det er vinter og hård frost.

Alt andet lige så er der endnu ikke nogen systemer, der (rentabelt) kan sikre frostfrit drikkevand i perioder med meget hård frost. Etablering af et muligt virksomt frostfrit vandsystem til alle arealer, hvor der med mellemrum etableres farefolde, vil betyde meget store ekstra omkostninger for den udendørs svineproduktion, og det kan samtidig være problematisk at opretholde den nuværende økologiske svineproduktion.

Landbrug & Fødevarer mener overstående underbygger, at der er behov for en pragmatisk løsning fremfor nye forskningsprojekter og i evt. givet fald så bør udbyttet af et kommende forskningsprojekt overvejes nøje i forhold til brug af ressourcer.

Landbrug & Fødevarer finder det derfor hensigtsmæssigt med en formulering, der minder om den tidligere lovtekst indarbejdet: "Alle svin, bortset fra pattegrise under 14 dage, skal altid have fri adgang til rent drikkevand undtagen i perioder med frostvejr, hvor svinene mindst skal have adgang til rent vand i forbindelse med fodring."

Med venlig hilsen

Christina Nygaard
Senior konsulent

Dyrevelfærd og Veterinære Forhold

D +45 3339 4005
M +45 2724 5905
E chn@lf.dk

15 JAN. 2013

Fødevarestyrelsen

hoering@fvst.dk

J.nr.: 2012-9020-413
Sagsbehandler: POS

POLITIOMRÅDET

National Beredskabs Center

Juridisk Sekretariat

E-mail: rfs@politi.dk

Høring over forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Fødevarestyrelsen har i e-mail af 21. december 2012 fremsendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin.

I den anledning kan det oplyses, at Rigspolitiet har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Vibeke Christensen
vicepolitimester

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31 - 33
Glostrup

16. januar 2013

Hørings svar til lov om ændring af lov om udendørs hold af svin

Økologisk Landsforening mener, at de danske myndigheder burde lave en dansk fortolkning af bestemmelsen fra EU direktivet om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin (Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008) og Europarådets reviderede rekommandation af 2. november 2004 for svin, som lægger vægt på, at der står, at der er adgang til frisk vand i **tilstrækkelig mængde**.

Der eksisterer ikke systemer, der gør det muligt at sikre at søer og pattedrisse over 14 dage har adgang til drikkevand døgnet rundt i de perioder, hvor der er frost.

Foreningens producenter har imidlertid ikke haft problemer med at sikre en forsyning med frisk vand i *tilstrækkelig* mængde. Denne opfattelse baseres på, at der ikke generelt er set produktionsnedgang blandt dyrene i perioder med frost sammenlignet med de perioder, hvor der ikke er frost. Tilvæksten på pattedrisene er den samme, og søerne holder samme huld, som i perioderne uden frost.

Økologisk Landsforening mener derfor, at de danske myndigheder burde tilkendegive, at kravet i direktivet og Lov om udendørs hold af svin anses for at være opfyldt, når dyrene har adgang til drikkevand i deres aktive perioder.

Foreningen vil dog ikke argumentere imod, at der gennemføres et projekt, der skal afdække dyrenes evne til at tilpasse sig perioder uden adgang til vand, såfremt ministeren ikke vil lave en fortolkning som foreslået ovenfor baseret på den nuværende tekst, og de praktiske erfaringer hos producenter med udendørs hold af svin.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed